

Valentine Kalan 8-13-4
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032
FOR... IT ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, AUGUST 8, 1973

LETO. LXXV. — VOL. LXXV

Svobodnjaška stranka v Avstriji v zadregi

Eden od njenih vodnikov je "odstopil", ko se je javno izrazil proti Judom, branil nacistična koncentracijska taborišča in označil "avstrijski narod" za nesmišeln.

DUNAJ, Avstr. — Poleg obeh glavnih avstrijskih strank, socialistov, ki so trenutno na vladi, in ljudske stranke, ki je bila preje na vladi, je tretja glavna politična skupina Svobodnjaška stranka, o kateri je znano, da ima v svojih vrstah veliko bivših nacistov, saj je končno njen predsednik sam bivši nacistični Hitlerjev častnik.

Namestnik vodnika dunajske strankine organizacije Hans Klemen je zadnjič v razgovoru z nekim časnikarjem priznal, da se ni sprijaznil s sedanjim mišljenjem, da ne mara Judov in da bi bil proti vstopu svobodnjaške stranke v vlado zaradi "ozadja" njenega predsednika B. Kreiskega, ki je — jud. Dejal je še, da bi bilo treba imeti razumevanje za nacistična "koncentracijska taborišča", ker da so bila tako tudi drugod. Go-dar so bila tudi drugod. Go-dar so bila tudi drugod. Go-dar so bila tudi drugod.

Objava teh misli in nazorov enega od strankinih znanih vodnikov je spravila stranko v hudod zadrego, ker se hoče v javnosti prikazovati kot zmerna in demokratična politična skupina. Tudi vodnik socialistične stranke, predsednik vlade dr. Bruno Kreisky, se je čutil zadetega, pa ne samo zaradi judovstva, ampak tudi zato, ker bi pri takem položaju le težko mogel skleniti s svobodnjaško stranko kak-ti s dogovor o skupni vladi, če bi pri volitvah leta 1975 izgubili večino.

Tako so strankini vodniki izjavili, da je Hans Klement govoril le v svojem imenu, pripomnili, da se je starejšim težko uživati v "nove" razmere in dodali, da stranka odklanja antisemitizem. Hans Klement je v posebni izjavi sporočil, da je "prosto-voljno" odstopil iz strankinega vodstva. Stranka je bila dovolj "prevladna", da njegovih izjav ni obsojala, ker se ne mara zameriti nacistom, ki so dejansko njena glavna opora.

Koroški Slovenci in njihove narodnostne zahteve so Svobodnjaški stranki trn v peti precej bolj kot pripadnikom ostalih dveh strank.

ZDA in ZSSR obdolženi na konferenci v Ženevi

ZENEVA, Šv. — Ob 10-letnici podpisu sporazuma o končanju preskušanja atomskega orožja v zraku in vodi je razorožitvena konferenca tu, ki jo sestavlja 25 držav, obtožila ZDA in ZSSR, da nista končala vseh atomskih preskusov, kot sta obljubili.

Neurščene države so pozvale velike atomske sile, naj končajo vse preskuse, tudi podzemne, ker da bodo začele sicer s preskusi tudi druge države in gradile atomsko orožje.

Vremenski prerok

Večinoma sončno in toplo. Najvišja temperatura okoli 88.

Novi grobovi

Edward L. Zejewski
V ponedeljek je umrl v San Franciscu, Kalif., na poti s počitnic na Havajih domov 58 let stari Edward L. Zejewski iz Bedforda, Ohio, preje z E. 78 St. in Union Avenue v Newburghu, zaposlen pri Jones & Laughlin Co., mož Albine, roj. Zore, oče Edwarda E., brat Stanleyja Zee in Helen Majowski. Pogreb bo iz Fortunovega pogrebnega zavoda na 5316 Fleet Avenue v petek ob 8.30, v cerkev sv. Lovrenca ob 9., nato na Kalvarijo. Na mrtvaški oder bo položen v četrtek ob 2. popoldne.

ZDA privijajo Izrael za nove rešitve spora

Državno tajništvo se razgovarja z Izraelom s ciljem, da bi ta prišel s kakimi novimi predlogi za končanje spora z Arabci.

WASHINGTON, D.C. — Tekom dolgega razpravljanja o položaju na Srednjem vzhodu ni bilo predloženih nobenih novih rešitev za spor, ki že četrto stoletja kali svetovni mir. ZDA so glasovale na koncu razprave proti resoluciji, ker je bila ta, kot je dejal njihov zastopnik John Scali, preveč enostranska, ko je obsojala samo Izrael, nič pa ne arabskega nasilja in trdovratnega odklanjanja razgovorov.

ZDA so branile Izrael, zato se smatrajo tudi upravičene tega priganjati k iskanju miru. Izrael namreč v glavnem tudi trmasto vztraja pri svojih zahtevah in stališčih, ko bi popuščanje mor-da le pripravilo Arabce k stvarnejši presoji. Zdi se, da je dober del Izraelcev s sedanjim položajem kar zadovoljen.

Niso s tem položajem zadovoljne ZDA, ker spor Izraela z Arabci moti odnose ZDA z arabskimi državami, kjer so glavna ležišča petroleja, ki ga je začelo ZDA doma primanjkovati in ga morajo v vedno večjih količinah uvažati. Doslej so bile neodvisne v tem pogledu od arabskega sveta, kmalu pa ne bodo več. Zato je razumljivo, da so v Washingtonu začeli pritiskati na Izrael, naj vendar pride na dan s kakimi novimi idejami in rešitvami, da se končno vsa reč premakne z mrtve točke, kjer je dejansko od leta 1967.

PARIZ, Fr. — Ko je dr. Henry Kissinger v preteklem aprilu sprožil misel nove izjave o atlantskih načelih, ki naj družijo ZDA in države svobodne Evrope, je bila misel sprejeta hladno in skoraj sovražno. V Evropi so gledali v njej željo in namero ZDA, da si v okviru nove atlantske izjave zagotove ugodnosti na gospodarskem področju, ko bo prišlo jeseni do trgovinskih in denarnih razgovorov.

Dr. Henry Kissinger je položaj prilično jasno orisal in nakazal potrebo po postavitvi Atlantske skupnosti na nove temelje, na nova načela, ko je svobodna Evropa zopet trdna, gospodarsko in politično dosti ustaljena ter zato sposobna nositi sama večji del odgovornosti za svojo obrambo in varnost.

Robert H. Abplanalp

NIXONU JE POMAGAL — Robert Abplanalp, bogat tovarnar, je pomagal predsedniku Nixonu pri nakupu njegovega doma v San Clemente v Kaliforniji.

Burr Oak State Park Lodge zapri zaradi delavskih nemirov

BURR OAK STATE PARK, O. — Počitniška bivališča v tem parku, vredna 3,2 milijona, sprejemajo lahko do 100 ljudi in več, saj je tam tudi 30 kabin. Letos so se hoteli uslužbenci in delavci v tem parku organizirati, pa po 4 mesecih trenj in sporov unija še vedno ni priznana.

Prihajalo je do nadlegovanja gostov in obstojala je nevarnost, da pride do kake resne nesreče. Tako se je guv. Gilligan odločil in letovišče enostavno zaprl. S tem je bi seveda ogenj v strehi pri tistih, ki so hoteli tja na počitnice in so si prostore že pred tedni rezervirali.

"Guverner je imel izbiro uveljaviti zakon ali pa se umakniti pred nasiljem drhali," je dejal R. Townsend, odvetnik znane odvetniške pisarne Taft, Stettinus and Hollister v Cincinnatiju. Guverner se zaveda nerodnega položaja, pa se boji, da bi vsaka nesreča mogla imeti slabše posledice za jesenske volitve.

Indija vidi izboljšanje odnosov s Kitajsko

NEW DELHI, Ind. — Vlada Indije je opazila nekaj znamenj od strani L. R. Kitajske po izboljšanju odnosov z Indijo. Zunanji minister je dejal v parlamentu, da čeprav "ni jasnih znakov", je vendar precej očitno, da žele v Pekingu normalnejše odnose z Indijo.

Vesoljski laboratorij je dobil nov sončnik

Astronavta Jack R. Lousma in dr. Owen K. Garriott sta v ponedeljek napela jadrno podobni senčnik, ki varuje vesoljski laboratorij pred soncem. Lousma je ostal izven vesoljske ladje 6 ur in 20 minut.

HOUSTON, Tex. — Druga posadka vesoljskega laboratorija (Skylab) je imela obilo vsakovrstnih težav. Najprej so bili astronauti samo bolni držala se jih je omotica in slabosti v želodcu, dokler se niso privadili življenju brez težnosti.

Ko se jim je zdravje popravilo, so se pojavile motnje v krmilnem sistemu Apolla, nato težave v vesoljskem laboratoriju. Ko strokovnjaki na zemlji preiskujejo motnje in iščejo za nje rešitve, ko pripravljajo za polet nov Apollo, če se astronautom ne bo možno vrniti v onem, v katerem so prileteli v vesoljski laboratorij, so se astronauti lotili izvajanja svojega programa. Izvedli so vrsto predvidenih nalog in končno v ponedeljek popoldne namestili na svoje bivališče v vesolju tudi nov senčnik.

To nalogo sta opravila Lousma in Garriott, med tem ko je Bean, poveljnik odprave, delo vodil in nadziral iz notranjosti vesoljskega laboratorija.

Astronavt Lousma je po razpetju senčnika namestil nove filme v snemalne aparate in si ogledal od zunaj krmilne rakete na Apollu in hladilni sistem na vesoljskem laboratoriju, ki tudi dela težave. Niso še rešili tudi vprašanje kratkega stika pri vesoljskem teleskopu, oziroma napravi, ki ga uravnava. Astronavt Lousma je bil izven vesoljskega bivališča 6 ur in 20 minut, veliko dalj kot kdorkoli pred njim.

Površina Venere polna širokih, plitvih žrel

HOUSTON, Tex. — Skupina radarских astronomov v Jet Propulsion Laboratory v Pasadeni v Kaliforniji je prodrla s svojimi radarji skozi debelo oblako plast, ki pokriva planet Venero, in dognala, da je njena površina pokrita z obsežnimi, plitvimi ognjeniškiimi žreli.

Na delu površine, ki so jo pregledali z radarji, je bilo največje žrelo ugaslega ognjenika — če je to res bilo — široko 100 milj, pa globoko le četrte milje.

AGNEWA PREISKUJEJO

Pravosodno tajništvo je začelo preiskavo S. T. Agnewa, podpredsednika ZDA, ki naj bi bil zapleten v neko "podkupovanje, izsiljevanje in davčno goljufijo" v času, ko je bil guverner v Marylandu. Agnew je izjavil, da je nedolžen.

WASHINGTON, D.C. — Podpredsednik ZDA Spiro T. Agnew je od Watergate afere neprizadet in stoji daleč od nje. Sedaj so začeli proti njemu preiskavo, ker da je zapleten v nek slučaj podkupovanja, izsiljevanja in davčne prevare še iz časa, ko je bil guverner Marylanda v letih 1967-1968. Agnew je priznal, da je pod preiskavo, pa izjavil, da je nedolžen in da ima polno zaupanje v ameriški sodni sistem. Ta bo pokazal njegovo nedolžnost. Vsako nadaljnje pojasnilo je odklonil.

The Wall Street Journal poroča, da gre za slučaj podelitve državnih in zveznih pogodb v času, ko je bil S. T. Agnew guverner Marylanda. Tisti, ki so pogodbe dobili, so menda dali posebne nagrade raznim politikom v okraju Baltimore.

Po \$1,000 na teden?

Javni tožilci preiskujejo trditve, da naj bi bil S. T. Agnew, ko je bil na čelu okrajne uprave v Baltimoreu in kasneje guverner Marylanda, prejemal po raznih potih od gradbenih podjetnikov po \$1,000 na teden in še posebej \$50,000 v letu 1970 in 1971 "za pretekle in bodoče usluge".

Ta denar naj bi bila zbirala vodnika finančnega odbora za volivne kampanje S. T. Agnewa od gradbenih podjetnikov, ki so dobivali državne in zvezne pogodbe. Nekateri od teh prispevkov naj bi ne šli v volivni sklad, ampak naj bi bili porabljeni v privatne namene S. T. Agnewa. Pri tem je prišlo do kršenja davčnih predpisov.

Zvezni uradniki, ki so blizu preiskave, govore, da so nekateri obtoženci pripravljeni povedati, kar vedo v zameno za zagotovilo, da ne bodo sami obtoženi in gnani pred sodišče.

O preiskavi naj bi se včeraj glavni zvezni javni tožilec za Maryland George Beall razgovarjal s pravosodnim tajnikom E. Richardsonom. Odločeno je bilo, naj preiskavo nadaljuje sam. S to odločitvijo se je strinjal tudi posebni javni tožitelj A. Cox za preiskavanje Watergate afere in sličnih zadev.

Poleg Agnewa sta v preiskavi še dva druga znana republikanska vodnika v Marylandu, podpredsednikova prijateljka bankir-

ja Walter Jones in I. H. Hammerman, ki sta pomagala Agnewu zbirati denar za volivni sklad. Preiskavo naj bi bili začeli že v preteklem januarju.

Podpredsednik ZDA ima razne pravice, toda med te ne spada ukinitve odgovornosti za dejanja kazenskega zakona, posebno še ne za ona, ki jih bi storil v času, ko še ni bil podpredsednik ZDA.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Odvetniki Bele hiše so zveznemu sodniku Sirici včeraj razlagali, da sodišče ne more pripraviti predsednika ZDA, da bi mu dal na razpolago posnetke razgovorov, če smatra on, da to ni v javnem interesu. Odvetniki so mnenja, da predsedniku ne bi bilo treba teh posnetkov dati na razpolago sodišču niti v slučaju, če bi bil na njih opis kakšnega zločina ali zločinškega načrta. Kongres ima ustavno pravico predsednika odstaviti, toda on je nedotakljiv od strani sodišča, dokler je v svojem uradu.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj sta bila pred Ervinovim senatnim odborom bivši pravosodni tajnik R. Kleindienst in njegov glavni pomočnik H. E. Petersen, ki je vodil preiskavo o Watergate vlom. Izjavila sta, da jima je uspelo razrešiti vlom v Watergate, da pa nista tekom preiskav nikdar dobila kake informacije, da bi predsednik Nixon skušal Watergate afero prikriti. Senatni odbor je včeraj svoje zasliševanje po skoraj treh mesecih prekinil do 10. septembra.

WASHINGTON, D.C. — Število večjih zločinov je lani padlo za 2% napram letu 1971, pa je bilo še vedno 55% večje kot pet let prej. Podrobni pregled kaže, da so zločini nasilja porasli za 2%, med tem ko so zločini proti lastnini bili za 2% manjši.

ATENE, Gr. — Oblasti so obtožile prijeta arabska terorista, člana "Črnega septembra", "premišljenega umora posebno odvratne vrste". V kolikor bosta spoznana krivim, bosta nujno obsojena na smrt. Arabca, stara po 22 let, sta zadnjo nedeljo vrgla na letališču v Atenah tri ročne bombe in streljala, pri čemer so bile tri osebe mrtve 55 pa ranjenih. Bila sta zelo začudena, ko so jima povedali, da je letalo, katerega potnike naj bi bila napadla, te že naložilo in se pripravljalo na odlet proti Tel Avivu.

ANNAPOLIS, Md. — Guv. M. Mandel se je izselil iz guvernerjevega uradnega bivališča, ko je izjavil, da se bo ločil od svoje žene in se poročil z neko Jeanne Dorsey, v katero je zaljubljen. Sedanja Mrs. Mandel je izjavila, da na ločitev niti ne misli in da bo potrpežljiva, da pride mož "k pameti". Čakala bo na to v uradnem guvernerjevem bivališču.

NEW YORK, N.Y. — Mrs. Hermine Braunmeister Ryan, ki je bila nadzornica v nacističnem koncentracijskem taborišču, je bila včeraj poslana v Zahodno Nemčijo, kjer bo morala pred sodiščem odgovorjati za svoja dejanja med drugo svetovno vojno.

Iz Clevelanda in okolice

Romanje v Lemont — Avtobusi, ki bodo vozili romarice v soboto, 11. avgusta, na Ameriške Brezje v Lemont, se bodo ustavili: ob 5:15 zjutraj na E. 222 St. in Miller Avenue pri Sunoco Gas Station; ob 5:15 pred cerkvijo sv. Lovrenca na E. 80 cesti; ob 5:30 pred cerkvijo Marije Vnebovzete; ob 5:45 na St. Clair Avenue in E. 62 St. Okoli 6. ure se odpeljejo skupno s St. Clair Avenue in E. 62 ceste proti Lemontu. Vrnejo se v ponedeljek, 13. avgusta okoli 6. ure zjutraj. Romarice naj ne pozabijo prilepiti na kovčke svoja imena in naslove.

Vsenarodni festival v mestu na Mallu

Pod častnim predstvom mestnega župana R. J. Perka bo jutri, v četrtek, in v petek, 10. avgusta, na Mallu v mestu VSE-NARODNI FESTIVAL ob sodelovanju Federation of Musicians. Začetek oba dneva popoldne, konec ob 9. zvečer. Vsak dan bo oddan en avtomobil letnika 1973. Prireditelji toplo vabijo tudi vse slovenske rojake in rojakinje.

Ohio Bell dobil 20% povišanja pristojbin

COLUMBUS, O. — The Public Utilities Commission of Ohio je odobrila Ohio Bell 20% povisjanja za njegove pristojbine, kar bo skupno letno prineslo 93 milijonov dolarjev novih dohodkov. Družba je zahtevala 34% povisjanja, kar bi ji letno dalo 165 milijonov novih dohodkov.

Za potrditev sta glasovala dva člana komisije, med tem ko je načelnik komisije E. J. Turk izjavil, da je bil član mestnega sveta v Clevelandu, ko je družba vložila prošnjo za povisjanje svojih pristojbin. Mestni svet v Clevelandu je bil proti predlogu in tudi še doslej ni potrdil sporazum, ki so ga sklenila druga mesta z Ohio Bell Telephone.

Clevelandski mestni odbornik Dennis Kucinich je izjavil pretekli teden, da bo zahteval novo zaslišanje, ker smatra, da je povisjanje preveliko in da so telefonski naročniki v Clevelandu posebno prizadeti. Pritožba bo nemara dosegla vsaj začasno odložitve uveljavljanja novih pristojbin.

Pšenica \$4.04 mernik!

CHICAGO, Ill. — Pšenica je dosegla zadnje dni najvišjo ceno, kar ji jih pomnijo v naši državi — \$4.04 za en mernik (bušel), ki tehta povprečno 60 funtov.

Tisti, ki pšenico pridelujejo in jo imajo na prodaj, so seveda veseli, tisti, ki jo morajo kupovati, in to smo dejansko vsi, ki jemo kruh, pa vso reč drugače sodijo.

Porastle so cene tudi vseh ostalih deželnih pridelkov, posebno še soje, ki je glavno živilsko krmilo poleg koruze.

Doslej je bila pšenica v ZDA najdražja leta 1919 v dobi inflacije in lakote v Evropi, tedaj je dosegla ceno \$3.50 za mernik.

Cene so tako visoke in stalno rastejo kljub temu, da je bila letina izredno dobra in pridelavec obilen. Doslej so pospravili 1,702 milijonov mernikov pšenice v primeri 1,573 lani; koruze 5,8 milijonov, tudi več kot lani, in soje 1,55 milijona mernikov napram 1,27 milijona lani.

EVROPA ZAČELA PODPIRATI NOVO IZJAVO O ATLANTSKIH NAČELIH

bo in varnost. ZDA so po nad četrto stoletja nošnje tega bremena postale utrujene in do neke mere izčrpane. Se so pripravljene sodelovati, toda ne več v dosedanjem obsegu.

V svobodni Evropi so smatrali to le za besede. Izjavljali so, da je treba razgovore o skupni obrambi strogo ločiti od gospodarskih razgovorov. Na ta način so upali preprečiti, da bi ZDA za svoje varovanje svobodne Evrope zahtevale in dobile kake večje ugodnosti na gospodarskem polju. Nekateri politiki v Evropi so izjavljali, da ZDA Evrope ne morejo pustiti na cedilu, da ne morejo od tam umakniti svojih oboroženih sil, ker bi to škodovalo njim samim.

Ko je to mišljenje že začelo

prevladovati, sta predsednik ZDA Nixon in glavni komunistični vodnik ZSSR L. Brežnev dosegla sporazum, da bosta obe glavni sili sveta s skupnimi napori preprečevali atomsko vojno, da se bosta takoj sestali na posvet, če bi takoj vojna grozila med njima ali pa med katero izmed njih in kako tretjo državo.

Ta sporazum je napravil svobodno Evropo nervozno, prenekateri so v njem začeli gledati prvi korak ZDA k umiku z evropske celine, če mogoče v dogovoru z ZSSR, ki naj tudi umakne svoje čete iz Srednje Evrope, če ne pa tudi same.

Postali so negotovi in nervozni ne le v Bonnu in Bruxellesu, ampak tudi v Haagu, Rimu in ne nazadnje v Pari-

zu. Najmirnejši je ostal London. Misel o novi Atlantski izjavi, ki so jo preje odpravili, jim je postala sedaj privlačna, ker vidijo v njej sredstvo, s katerim upajo na nek način privezati ZDA zopet na Evropo v Atlantski skupnosti in uživati še dalje njihovo zaščito, ki jim je skozi nad 28 let varovala mir in jamčila svobodo.

Kako obliko bo Atlantska izjava dobila, je odprto vprašanje. O njej se morajo najprej zediniti države svobodne Evrope same, nato šele se bodo mogle o njej razgovarjati z ZDA. Da bo do take skupne izjave prišlo, ko bo Nixon v letošnjem novembru ali decembru obiskal Evropo, o tem je sedaj veliko manj dvoma, kot ga je bilo pred dvema meseci.

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44108

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

- Za Združene države:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
- Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

- United States:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
- Canada and Foreign Countries:
\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months
- Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 151 Wed., Aug. 8, 1973

Kako je do tega prišlo?

Sen. Sam Ervin je ponovno tekem zasliševanja pred posebnim odborom Senata, ki raziskuje Watergate zadeve, vprašal: Kako je do tega prišlo? Kako se je to zgodilo?

To vprašanje si stavlja tudi večina tistih, ki zasliševanje o Watergate spremljajo na televiziji, v radiu in časopisih, večina vseh, ki se zanimajo za politično življenje in delo, pa tudi za bodočnost naše dežele. Pisma urednikom časopisja so v tem pogledu zelo zanimiva in poučna.

Da je vzrok temu v padanju politične morale v naši deželi na splošno in v Odboru za ponovno izvolitev predsednika posebej, je znana stvar. Tudi o vzrokih tega propadanja je bilo precej pisanja in govora. K vsemu temu je nedavno v pojasnilo ozadja postavil časnikar W. Safire vrsto poučnih in zanimivih vprašanj, ki jih velja tu ponoviti.

*

Kako to, da ni nihče preiskoval množičnih volivnih goljufij leta 1960 pri predsedniških volitvah, ko sta si stala nasproti Kennedy in Nixon? Kako to, da ni pomanjkanja preiskav teh očitkov nihče imenoval "prikrievanje dejstev"?

Kako to, da Johna Deana zagotovitev pod prisego, da ni "sadih nobenih zgodb", ni bila zavržena od ducata ljudi, s katerimi so Dean in njegovi odvetniki te zgodbe sadiji?

Kako to, da ni nobene zahteve po raziskavanju raziskav Nixon-Agnew volivne kampanje leta 1968?

Kako to, da ljudje, ki so tako občutljivi za narodnostno, versko in rasno omembo, svobodno napadajo "Nemce" v Beli hiši in tako radi predstavljajo Haldemana in Ehrlichmana za "krščanska znanstvenika", ko pri nobeni drugi priči ne omenjajo njene verske pripadnosti?

Kako to, da je hvaljevidno zbirati denar za odkup Kubancev, ki so vdrl v Zalivu svinj in bili zajeti od Castra, da pa je strašno zbirati sredstva za "podporo in odvetniške stroške" za Kubance-Amerikance, ki so vdrl v Watergate?

Kako to, da tisti, ki so tako ogorčeni nad preiskovanjem privatnega življenja javnih osebnosti, ne kažejo nobenega zanimanja za protirepublikanska vohunjenja Carmine Bellino, ki jih je spravi v javnost George Bush?

Kako to, da se je bilo prav za Internal Revenue Service izročiti davčne prijave nekemu Kennedyjevemu preiskovalcu brez pisane zahteve, ko je napačno za Nixonove preiskovalce že samo dihniti začetnice "I-R-S"?

Kako to, da se je za zagovornikov državljskih pravic, ki je tako naperjena proti zlorabi vladne moči, ni nikdar obrnila proti zlorabi vladne moči po Robertu Kennedyju, ko je hotel "dobiti" Jimmyja Hoffo?

Kako to, da nihče ne vpraša sedaj, "kakšni vzroki zunanje obveščevalne službe" so bili navedeni za prisluškovanje telefonskim razgovorom dr. Martina L. Kinga ali o pravilnosti postopanja agentov FBI pri iskanju vrzeli, skozi katere je to prišlo v časopisje?

Kako to, da ni nihče nikdar protestiral proti "umazanemu trik" in "negativnemu približavanju", ki jih je tako izpopolnil volivni štab predsednika L. B. Johnsona in so opisani v knjigi T. White "The Making of the President 1964"?

Kako to, da Daniel Schoor od CBS, ki ga je gnjavil FBI in bi imel torej več razloga za jezo na sedanjo administracijo, poroča z Ervinovih zasliševanj umirjeno in z razumevanjem, ko Carl Stern od NBC ne čuti ovir pred rabo predsodkov?

Kako to, da je neverjetna podobnost predanosti Gordona Liddyja in Daniela Ellsberga "višjim zakonom" enega napravila za junaka, drugega pa potisnila v zapor?

Kako to, da ljudje, ki se tako jezijo zaradi tajnih bombnih napadov na severnovietnamska skrivališča v Kambodži, nikdar niti s prstom ne pokažejo na severnovietnamske čete na kambodžanskih tleh?

Kako to, da tisti, ki so izjavljali zasmehljivo, da ne bo premirje v Vietnamu vzdržalo niti par tednov, sedaj po 6 mesecih ne priznajo, da so se zmotili?

Kako to, da poročilo o tem, da je predsednik Johnson posnemal razgovore z G. Wallace, ni vzbudilo nobenega zgledovanja?

*

Možno bi bilo navesti še veliko daljšo listo takih vprašanj, toda naj to zadostuje, ker nam dovolj jasno priča, da ima vse, kar vznemirja raziskovalce Watergate zadeve danes, svoje korenine v preteklosti, ko se premnogi odgovorni niso dovolj menili za napake, ki so bile vidne, da bi na nje opozorili javnost?

Ob opazovanju sedanjega razpravljanja o Watergate v javnosti je precej očitno, da vsakdo sodi politično moralo in njeno raven ne po nekem objektivnem splošnem merilu,

ampak po pripadnosti strankam in skupinam. Prijatelju in somišljeniku se na široko gleda skozi prste, na nasprotniku pa se opazi in opozori na vsako malenkost!

Ni to nič novega. Na to je opozoril že Kristus svoje verne in jih svaril pred takim postopanjem! Svari tudi nas, le da se mi za njegove zapovedi ne menimo! Tu je jedro vprašanja!

BESEDA IZ NARODA

Mesni odborik
Robert Novak -
Vabilo rojakom

CLEVELAND, O. — St. Clair-ska naselbina je v vseh časih uživala sloves najlepše urejene naselbine v Clevelandu. Ta sloves uživa še danes. K temu je odločilno pripomogla pridnost naših ljudi — snažne hiše, lepo urejeni vrtovi, nasejani s cvetlicami, snažne ceste, vpljudnost in pridnost naših ljudi. Zадnje čase je naša naselbina pridobila nov okras z nasadom mladih lip, ki bodo v nekaj letih že cvetele. Zopet se je pokazala pridnost naših ljudi in smisel za lepoto. Okoli mladih lip so zasadili lepe vrtičke rož, ki so postali resnični okras naše naselbine. Mestni odborik Robert Novak želi izraziti svojo zahvalo vsem tistim, ki skrbje za lepoto naše naselbine.

Zo nekaj let se vrše v mesecu avgustu parade v naši naselbini. Mestni odborik Robert Novak je dosegel, da bo mestna uprava na večer pred parado poslala svoje uslužbence, da bodo še posebej čistili St. Clair Ave. Rojake pa vabi, naj v jutru pred parado pregledajo prostor pred hišo, da jim ne bi kdo ponoči nametal praznih steklenic in odpadkov pred hišami.

Vsi ste iskreno vabljeni na prireditve "Festival mala Evropa"! Mestni odborik Robert Novak se vsem rojakom zahvaljuje za vso skrb in ljubezen do naše naselbine.

J. F.

Pravoslavni episkop
Emilijan pri Mariji
Pomagaj na Brezjah

BREZJE na Gorenjskem, Slov. — Pravoslavni bratje vsako leto slovesno praznujejo sv. Vladimirja, ruskega narodnega svetnika, ki ima na Vršiču v Sloveniji kapelico. To kapelico so postavili ruski vojni ujetniki med prvo svetovno vojno v spomin svojim rojakom-vojakom, katere je na tem kraju zasul plaz, ko so delali cesto čez Vršič. Vsako leto se zadnje nedeljo v juliju tu zberemo mnogi pravoslavni verniki iz Slovenije in Hrvatske, da opravijo bogočastje na čast sv. Vladimirja in pa molitve za rajne vojake. Letos je bila njihova slovesnost še posebno lepa, ker je bogoslužje opravil upravitelj zagrebške pravoslavne metropolije slavonski episkop (škof) Emilijan Marinović, ki so ga spremljali ljubljanski protojerej Aleksander Simić, znani ekumenski delavec protojerej Jovan Nikolić iz Zagreba in protojerej Janković. Pel je zbor iz Zagreba. Zbralo se je veliko ljudstva, pravoslavni vernikov, mnogo katoličanov in tudi veliko turistov. Iz leta v leto je ta prireditev na Vršiču lepša in vedno bolj obiskovana.

Pri povratku z Vršiča so se pravoslavni bratje ustavili na Brezjah, da obiščejo še Mater božjo, katero pravoslavni, kot znano, zelo časte, in pa tudi iz spoštovanja do Slovencev. Ko je ljubljanski nadškof zvedel za obisk pravoslavnega škofa na Brezjah, je sklenil, da ga gre pozdraviti. To je storil še posebej rad, ker je episkop Emilijan znan po svoji verski vnemi ter po svoji ekumenski gorečnosti. Nadškof se je spoznal z njim v Belgradu, ko je obiskal patriarha Germana.

Gostje so se pripeljali na Brezje okrog 4. ure popoldne. Pravoslavnega škofa in vernike, ki jih je bilo poln avtobus, in več osebnih avtomobilov, je najprej pozdravilo pritrkavanje brezjanskih zvonov. Pred cerkvenimi vrati se je okoli obeh ljubljanskih škofov zbrala vsa samostanska družina in več drugih duhovnikov in veliko vernikov. Ko je gospod episkop izstopil iz avtobusa, je prvi pristopil k njemu nadškof metropolit dr. Jože Pogačnik, mu segel v roke, potem pa sta se kot brata v Kristusu objela in poljubila. Ko se je škof enako pristrčno pozdravil tudi še z drugimi, so odšli vsi v cerkev.

V cerkvi so doživeli vsi lepo presenečenje. Romarji so imeli pri Mariji mašo. Ko so vsi trije škofje, verniki in duhovniki, šli po cerkvi proti oltarju, je mlad fant z jasnim in čistim glasom bral berilo te nedelje: "En Gospod, ena vera, en krst; en Bog in Oče vseh, ki je nad nami in po vseh in v vseh." Pravoslavni bratje so nam rekli, kako jih je to prevzelo, da so pri vstopu v cerkev slišali prav te besede.

Pri Mariji so pravoslavni najprej odmolili očenaš in odpeli posebno molitev v čast božji Materi. Potem smo pod vodstvom našega nadškofa molili še slovenski očenaš za edinost in odpeli Hvala večnemu Bogu.

Gvardijan je odlične goste nato povabil v samostan, kjer so jim ljubeznivo postregli. Med škofom gostom in domačimi škofi se je razvil pristrčen pogovor o verskih in pastoralnih vprašanjih. Zbranim sta se pridružila še slovenski primorski škof dr. Janez Jenko in župnik Viktor Zakrajšek. Zadnja dva sta dolgo časa delovala med katoličani v Srbiji, zato sta se z g. episkopom še prav posebno pristrčno pozdravila.

Slovo od gostov je bilo še pristrčnejše, saj so nas skupne molitve in pogovori še bolj združili v Kristusu. Bog nam daj še veliko takšnih srečanj!

Jk

Mimogrede iz Milwaukee

MILWAUKEE, Wis. — Nekeč, pa tudi še danes je v starem kraju navada, da praznujejo z vso gorečnostjo godove, dočim v Ameriki slavijo tudi z vso gorečnostjo rojstne dneve. Slavimo jih vsako leto, toda prvi pomembnejši rojstni praznik je 50-letnica, nato pa 60-letnica. V ta razred 60-letnikov bo 13. avgusta t.l. stopil tudi naš rojak in prijatelj Ludvik Vesel, ki se je rodil 1. 1913 v Morvcah, blizu Domžal in Kamniških planin. Svojo mladost je preživel v domačem kraju in v krogu svojih domačih in prijateljev vse do druge svetovne vojne, ko je moral prekoračiti mejo Avstrije. Leta 1952 se je oženil z rojakinjo, z brhkim, potrpežljivim in razumnim dekletom Justino, roj. Avbelj, iz vasi Kandrše. Se isto leto sta dospela v Ameriko, v mesto Milwaukee, kjer se jima je, v lepo urejenem domu na 28. cesti rodilo troje krepkih sinov, Ludvik, Frank in Viki.

Običajno 60-letniki že žive ob spominih na junaška leta svoje mladostnega življenja. Tako je tudi z našim slavljencem Ludvikom.

Jubilantu Ludviku želimo, da bi mu Bog naklonil močno voljo in razum, da se duša in telo mora pokoriti naravnim zakonom, da mora duša in telo ubogati zdravniške predpise in zlasti ubogati dobronamerne želje delavne in razumne žene Justine. Ko bo 60-letnik Ludvik Vesel 13. avgusta t.l. v krogu svoje družine slavil svojo visoko rojstno obletnico, mu iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo zadovoljnih let, tja v pozno jesen njegovega življenja. Pozdravljen!

*

Pred kratkim sta prišli iz stare domovine dve štajerski brhki rojakinji, Pavlica in Milena, za par tednov na počitnice k rojaku in stricu inž. Krivicu, ki ima svojo vilo na lepem gozdnem obronku v Brookfieldu blizu Milwaukeeja. Obe sta visokošolki na ljubljanski univerzi, kjer bosta diplomirali na polju sociologije. Ker pa je dolčas naš največji sovražnik, sva z ženo Frances povabila obe gostinji iz Ljubljane na razne zabave in kulturne prireditve v Milwaukeeju in okolici. Prisostvovali smo v Melody Top teatru muzikalni komediji "Aplavz", v Washington parku simfoničnemu koncertu. V novem PAC teatru smo uživali opereto "Dijak prosjak" in Straussovo opereto "Veliki valček". V raznih nedeljskih popoldnevih smo se udeležili slovenskih piknikov, med njimi piknika Bleda na vrtu znane Reberniškove gostilne in grškega piknika, kjer smo si ogledali tudi moderno grško-pravoslavno cerkev. Ta teden imamo v načrtu še opero "Carmen" v Washington parku in piknik v Triglavskem parku.

Želim veseli Pavlici in Mileni prijetnega bivanja v Milwaukeeju do konca počitnic in srečen povratek v rojstno domovino. Na koncu naj dodam, da je za ameriške Slovence veliko lažje potovati v rojstno domovino, ker je lepa, toda majhna, pa tudi radi dolarja — kot pa za rojake, ki prihajajo v Ameriko, radi dinarskih razmer, radi ogromne razsežnosti in službenih nadžrkov tukajšnjih rojakov ter nimajo prilike, da bi se jo dobro ogledali, razumeli in cenili, tako kot cenijo dolar.

*

Komedija "Watergate" škandal postaja v zadnjih zaslišanjih že dolgočasna. V tej komediji ni bil nihče mrtev in niti en dolar ni bil potrošen od ameriških davkoplačevalcev, zaslišanje pa stane že nekaj milijonov dolarjev. Zadeva je, da liberalni politikarji očitajo Nixonovi administraciji ilegalno poslovanje. Borba je tudi med advokati, jezičnimi dohtarji, kaj je zakonito ali nezakonito — in vsi kličejo resnico na pomoč. Večkrat slišim, da bi morali pevci, igralci in slikarji voditi politiko in državne posle.

Pred kratkim so novinarji vprašali slavnega španskega slikarja Dali Salvadora, kako bi bilo na svetu, če bi imeli oblast in vlado v svojih rokah — umetniki? Dali je odgovoril: "Ne bi bil za to, kajti umetniki so vedno v nečem bolni, neredni, črnogledi, častihlepi, enostranski, inteligentni in večkrat nenormalni. Čeprav so umetniki sol narodov, mislim, da bi bili celo nevarni, če bi v nekem narodu imeli pet tisoč 'Picassov' ali pet tisoč 'Dalijev', toda ne bojte se, te nevarnosti ni!"

Kakršenkoli talent je nekaj, česar si ni mogoče kupiti, pridobiti s šolajem niti s kulturo. Če te talent ne zbode takoj, ko se pojavi — ne bo zbolel nikoli. Kdor pa misli, da je sam ali pa z denarjem z veliko žlico zajel talent oz. pamet, je samo velik norec.

L. G.

Namakano področje se je po-23-orilo

CHATTANOOGA, Ten. — Številno umetno namakanih akrov površine v državi Tennessee se je od leta 1949 doslej popetindvajsetorilo.

SVINEC V ZRAKU, VODI IN HRANI OGROŽA ZDRAVJE

Svinec vdihavamo, ga uživamo z vodo in s hrano ter se s tem počasi zastrupljamo. Vrsta strokovnjakov opozarja na to nevarnost človekovemu zdravju in predlaga odločne ukrepe. Novi predpisi za motorna vozila glede čistoče ozračja so prvi učinkoviti ukrepi v tej smeri.

Profesor Eli Goldsmith, biolog širokega obzorja in izkušenj, je s svojimi preiskavami dokazal, da imajo meščani v sebi veliko več svineca kakor podeželani. Ljudje, ki delajo v garažah, čuvaji v tunelih pod rekami in prometni policisti dosežejo sploh najvišjo stopnjo. V kalifornijskih gorah so imeli na primer moški 0.12 in ženske 0.09 delov na milijon svineca. To so bile še precej ugodnejše stopnje kakor pri večini podeželskega prebivalstva ZDA, kjer znaša pri moških ta stopnja 0.16, pri ženskah pa 0.10 delov na milijon.

Prebivalstvo v središču Philadelphije je imelo 0.24 in 0.18, medtem ko je pri mestnem prebivalstvu povprečje 0.21 in 0.16 delov na milijon. To je skoraj dvakrat toliko kot pri hribovcih. Toda prometni policisti in ljudje, ki so zelo izpostavljeni prometu, so imeli po istih podatkih kar 0.3 do 0.31 na milijon. Torej trikrat toliko kot hribovci in dvakrat toliko kot povprečni deželani.

Te številke v celoti pobijajo trditve, da iz zraka dobimo samo eno desetino svineca, devet desetih pa iz hrane in vode. Goldsmith je iz tega upravičeno sklepal, da dolgotrajnejše zviševanje množine svineca v zraku prav gotovo tudi povečuje raven svineca v krvi pri prebivalstvu, ki je izpostavljeno takšnemu zraku.

V drugi seriji raziskav, ki jih je opisal H. V. Thomas s sodelavci, pa se je izkazalo, da imajo moški, ki živijo manj kot 100 metrov od glavnih cest, v sebi 0.227 delov na milijon, a prebivalci istega mesta, ki živijo ob obali, samo 0.16 delov na milijon. Za ženske veljajo številke 0.167 oziroma 0.099. Tako so imeli torej moški, ki prebivajo ob glavni cesti, skoraj 50 odstotkov svineca več kot oni ob obali, ženske pa so bile z dvema tretjinama še na slabšem. Najbrž izhaja ta razlika odtod, ker ostaja precej žensk doma ali pa nakupujejo v predmestnih trgovinah. Zato so manj izpostavljene izpušnim plinom kot moški, ki se vozijo na delo ali pa celo delajo v kraju s gostim prometom. Tudi pri obcestnem rastlinstvu se kaže isto, saj je prav tako prenasienjeno s svincom.

Izločen iz krvnega obtoka?

Prav pred kratkim je še neko drugo odkritje postavilo vse te nasprotujoče si trditve v novo luč. Vse kaže, da se svinčev tetraetil, ki je mnogo bolj hlapljiv od vseh drugih svinčevih spojin, najraje nabira in kopiči v maščobnih snoveh, lipidih. Zato seveda tudi mnogo lažje prodira v možgane in živčni sistem, v te pa anorganski svinec redko pride.

Ljudje, ki so le nekaj ur čisti blatno usledino v bencinskih tankih, včasih težko in usodno zbolijo, kajti v usledini je dostikrat celo več kakor en odstotek svinčevega tetraetila. Boazen se navadno začne s hudimi duševnimi motnjami in blaznostjo. Zrtve imajo pride. Po nekaj dneh nastopijo krči ter nezavest in bolniki končno umrejo. V lažjih primerih pa jo odnesejo samo z "duševno zmedenostjo, nespečnostjo, razburjenostjo, tresenjem in izgubo orientacije". Nekateri je bolel trebuh, slabo jim je bilo in šlo jim je na bruhanje. Napadi blaznosti so se menjavali z občasno pobistostjo in brežutnostjo.

Nenavadno pri vsem tem je to, da je bila raven svineca v krvi pri nekaterih čisto običajna, pri drugih pa le nekoliko zvišana — med 0.6 in 0.7 delov na milijon.

Zraven pa so bili ti ljudje hudo bolni, kakor da so jih zadele velike koncentracije svineca. Očitno je bila pri manj prizadetih osebah, ki sta jih morda napadali le utrujenost in pobitost, raven svineca v krvi popolnoma normalna.

V nasprotju z anorganskim svincom prehaja svinčev tetraetil kaj lahko tudi skozi kožo. Nekateri snovi imajo posebno lastnost, da vežjo nase kovinske atome, na primer svineca, jih inaktivirajo in izločajo iz organizma. Ena od teh snovi je EDTA. Ta zelo učinkovito počisti svince iz organizma. Toda poskusi, da bi s tem čistilom pregnali tudi svinčev tetraetil, so se izjalovili. Nedvomno je vzrok v tem, da je svinec, ki pride v živčni sistem, zločen iz krvnega obtoka.

Nekateri od tistih ljudi, ki so zavračali misel, da je svinčev tetraetil nevaren, so trdili, da so delci tako veliki, da ne morejo v pljuča, češ da imajo 20 ali več milijonov premera. Toda preiskave so pokazale, da je večina delov, ki jih z izpuhom izmeče avtomobilski motor, mnogo manjša. Velikost se suče okrog 0.3 mikrona ali še manj.

Dr. Clair Patterson, geokemik s kalifornijskega inštituta za tehnologijo, je napisal razpravo in v njej odločno poudaril, da je prebivalstvo ZDA izpostavljeno "hudi svinčevi nevarnosti". Dannes dovoljena "neškodljiva" stopnja da je vsaj desetkrat previsoka, da bi bila res neškodljiva. Toksikologi so ga zato napadali, opirajoč se na že znane argumente: svinec da prihaja v telo le skozi prebavni sistem, da so delci preveliki; da je množina svineca v krvi vsekakor normalna. Patterson je poudaril, da bi svinec vsekakor štel kot strup za vse živo in za okolje, če bi zanj postavili take omejitve kot za insekticide. Čeprav se ne vemo podrobnosti o tem, kako deluje svinčev tetraetil, vemo, da se pri živalih kažejo poškodbe na možganih in na hrbtni žilici pri takšnih koncentracijah, kakršnim je človek dnevno izpostavljen.

Otroci še posebej ogroženi

Mueller s kalifornijske univerze, ki mu je pomagal s podatki o resnični velikosti delcev, je prispeval k razpravi nekaj bistvenega. Če smo določili "stopnjo neškodljivosti" z domnevo, da prihaja svinec v človekovo telo samo s hrano in z vodo, potem bi iz tega nujno sledilo, da otroci dobijo vase manjšo dozo svineca, ker pač manj pijejo in jedo. Toda otroci so enako izpostavljeni s svincom zasičenemu zraku in tako pride svinec celo v njihove možgane, ki se še razvijajo. In zato so otroci še posebej ogroženi; kajti svinec, ki vdr v njihove možgane, pusti trajne poškodbe, posledica pa je lahko duševna zaostalost otroka. Na nekem znanstvenem zborovanju, ki ga je leta 1958 sklical Zveza industrije svineca v Chicagu, je dr. R. K. Byers, nevrolog specializist za otroške bolezni, govoril takole: "Že od vsega začetka sem se zanimal za svinec v zvezi z otroki, ki so bili preboreli zastrupljeni s svincom in so bili odpušteni iz bolnišnice, češ da so ozdraveli. Kasneje pa so vrnili na mojo nevrološko kliniko, ker so se tako ali drugače neprimerno vedli ali se pa v šoli niso učili. Neki pobij je zažgal razred, neka sicer dostojna deklica pa je plesala po šolskih mizah." Čeprav so vsi ti otroci preboleli zastrupljenje s

(Dolge na 3. strani)

MOJI DOŽIVLJAJI IZ PRVE SVETOVNE VOJNE

Leta 1918 so nas nabrali kakoli 800. So rekli da nas bodo dali bliže domovine. Naložili so nas na osebni vlak in odpeljali proti Rimu. V Rimu smo ostali prav za malo časa. Imeli nismo nič straže, zato smo pričakovali samo najboljše. Toda kmalu je vlak odpeljal dalje in zavil proti Sredozemskemu morju. Zjutraj ob štirih smo se znašli v Genovi, ob vlaku pa špalir z bajoneti na puškah. Nato je sledila parada po mestu, ljudje pa vpili nad nami; "Kra-ve avstrijske! Ali nam boste vse pojedle?" Iz tretjega nadstropja so ženske metale na nas premog, papir in steklenice. Mi smo korakali dalje, precej visoko navzgor. Tam sta bili dve starodavni utrdbi: Bigato in Kaste-lačo, so rekli, menda proti Fran-kozom. Nas so prevzeli vojaki-kaznjenci in nas natrpali tako na gosto kot sardine, da se ni-mo mogli obrniti, ko smo legli. Podnevi smo pobirali smeti. Ne-koč sem dobil mal, kake tri kile težak paket. V pisarni mi je po-vedal, da je od brata iz Ame-rike. Sam odpre paket, odreže

Malo pozneje smo bili klicani vsi Jugoslovani v neko drugo utrdbo. Bilo nas je 400. Dali so nam nove italijanske obleke. V nekaj dneh odkorakamo na koledvor in se odpeljemo proti Turinu. Tam smo malo obstali, pspet dalje proti Milanu. Od tu smo se po kratkem presledku odpeljali v Mantovo. Tam okrog so delali jarke. Meni, ki sem imel kilo, ni bilo treba težko delati; akt o tem je šel povsod z menoj. V Mantovi je bil tudi krojač, ki je imel vedno dosti za šivati. Jaz sem mu včasih malo pomagal. On je hodil v mesto delat častnikom, jaz sem pa šel s samo s fanti, kadar so šli po material, zlikan kot kak častnik. Ko smo šli vdruživci, smo v predmestju dober četrť ure počivali. Kar pride za nami nek velik gospod z lepo, mlado gospodično, staro 16 do 17 let. Gospod pove našemu stražarju, da bi rad z nekim ujetnikom govoril. Vojak pravi, da je to prepovedano, gospod pa ne odneha in ponudi vojaku 5 lir, nakar je dovolil. Gospod pokaže mene in vojak me privede predenj sam pa stopi malo vstran. Gospod me vpraša, če sem že kdaj videl njegovo hčerko. Odgovorim, da je bila tam doli pri neki veliki palači na stopnicah, ko smo šli po material. On pravi, da je to njihov om, dekle se pa privija in go-

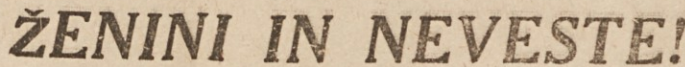
(Nadaljevanje s 2. strani)

Moreči dim

(Dalje prihodnjič)

onečejati zrak in počakamo, da ga očisti narava sama. Nihče pa ne ve, koliko časa bo trajalo. Tudi v oceanskih globinah na severni polobli se odloži okrog 530.000 ton svinca na leto. To je štiridesetkrat več kakor v prejšnjih časih človekove zgodovine.

Toda že davno prej, preden se
bodo pokazala znamenja klasič-
nega zastrupljenja s svincem,
bodo možganske poškodbe že
splošno razširjene, posebno pri
otrocih. Odrasli pa bodo pri-
trajšani za košček življenja. Za-
strupljenje s svincem v tem šir-
šem pomenu bo postalo najbolj

6117 St. Clair Avenue 431-0628

BO DOSEGEL? — Otrok steguje roko, da bi dosegel travnate bilke v Point Reyes National Seashore v Marin okraju v Kaliforniji, ko se pod njim razteza morsko vodovje.

MALI OGLASI

(153)

CK: 3 suites. 1

YAKKEL REALTY
944-5440

—(153)

—(153)

Odprta

—(153)

(152)

(8.10 avg)

3 yis.

dohi sobo

—(153)

ESTATE

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

AMERISKA DOMOVINA
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103

(155)

(153)

(1)

—(154)

(155)

—

—(154)

(x)

G. A. Guilford and Son

ERS
idous

SERTA MATTRESS CO.

Slove-

Copyright © 2004 by John Wiley & Sons, Inc.

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

AMERISKA DOMOVINA
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103
431-0628

RAZPOROKA

ROMAN

Spisal PAVEL BOURGET — Prevedel A. KALAN

V ljubezni do tebe sva oba eno... Se včeraj, ko je došlo tvoje pismo, ali hočeš vedeti, zakaj je on najbolj skrbel? Samo to je želel, da se med nami tremi hitro in za vselej konča to nespornost... "Skrbi samo, da Lucien ne odide od doma in se ne vrne več nazaj," to so njegove besede... In ko bi ti vedel, kako te je ob vsaki priliki zagovarjal? Morda ni prav, vendar jaz ti moram vse povedati."

"On je videl osebo, s katero se hočeš poročiti in menim, da ti ni treba spominjati v kakih razmerah. Sel je na trg Francois, ker je mislil, da si žrtva intrigantke. Hotel je govoriti, ti veš, s kom in ti razumeš, zakaj? Že samo to, da je bil tam in vzrok zakaj je prišel tje, bi ti moralo zadostovati v dokaz, kaj si ti njemu?... Nikdar se ni za-te toliko žrtvoval; on te je hotel rešiti na vsak način. Slučajno pa sta si mladenka in on sama pojasnila vso stvar. Ona je napravila nanj popolno drugačen vtis, kakor ga je on pričakoval. Jaz bi ne govorila resnice, če bi trdila, da je popolno spremenil svoje misli glede nje. Vendar on pravi, da sva jo morda prehitro sodila. Moraš pa ti sam priznati, da sva imela dovolj zadostnih razlogov, ako sva se je branila... Toda, ako se nama dokaže, da je v resnici taka, kakor jo ti sodiš, ako dobiš prepričanje, da bi bila ona zate dobra žena, tedaj bi tudi jaz kedaj mogla spremeniti o tem svoje misli. Vendar to je mogoče le sčasoma. Prosim te torej odloga za končni odgovor in mislim, da je le pravično kar zahtevam."

Govorila je te besede, v katerih se je tako naivno kazala njena iskrena želja braniti svojega drugega soproga pred sinom umrlega, in iskala je v očeh Lucienovih kako znamenje neodločnosti, toda ni ga našla. Njegov obraz se je celo stemnil in kakor bi zakrknil. Začetkoma ne odgovori ničesar; vstane in hodi po sobi semintja. Hipoma pa se vstavi pred njo, ter ji v presekanih, pikrih besedah hitro reče:

"Odloga? Čemu?... So stvari, katerih čas nič ne spremeni. Čas ne more spremeniti, da je M. Darras žalil mojo nevesto in ž njo tudi mene in sicer na način, ki se ne da poravnati. Čas ni zabranil, da si je on lastil pravico nad teboj na moje stroške; da sem moral jaz zdoma; da si ti to pustila, da je moral iz hiše tvoj sin, zato ker v tej hiši ti nisi sama gospodar... Da, treba, da si vse poveva, to je moja misel. Kje naj živim med tem časom, ki ga zahtevaš, kje naj si poiščem strehe, ognjišča... Pri vas?... Sedaj?... Nikdar, tega ne morem..."

"Lucien," zavpije mati, dvigne se in ga prime za roke, "ti vendar zares ne misliš, kar govoriš... To ni mogoče, da bi tako mislil... To ni res!..."

"Žal, popolno res," odgovori Lucien.

"Kaj, popolno res," ponovi mati. — "Ne, ni mogoče... Mržnja te moti; zato si tako trd, tako nevhvaležen... Pozabi na ta dva strašna tedna in spomni se, kako je bilo poprej. Ti ne moreš več pri nas živeti? Ah, to je preveč nevhvaležnosti!... Ali mar nisi bil srečen doma?"

"Da, bil sem srečen," odgovori.

"Ali te nisem ljubila? Ali si upaš reči, da te nisem?"

"Da, ljubila si me!"

"Ali ni bil moj mož zate toliko let najboljši prijatelj?"

"Da, bil je."

"Kako si se mogel tedaj izne-

biti teh strašnih besedi?"

"Te besede niso strašne, mama, še enkrat ti povem, da so resnične!... Ne gre se za to, kar je bilo, gre se za to, kar je sedaj in kar pride. Misel, da sem doma odveč, je že dolgo živela v meni. Početkoma so bile to ljubosumne misli, katere sem skrival pred teboj. To ni bilo prav. Vsaj ni bila tvoja krivda, ako sem jaz trpel, ker mi ti nisi več bila kakor nekdanj. Bile so malenkosti. Ali želiš, da ti jih naštejem? Ti nisi prejela od mene nobenega pisma, ne da bi ga ne bila njemu pokazala. Kako me je to bolelo pri vojakihi... Vsled tega sva včasih zadela skupaj z očmom. To nikakor ni bila samo njegova krivda. Imenoval sem tvojega soproga svojega očeta. On je ravnal z menoj kakor s sinom z ono oblastjo, ki določuje najmanjše podrobnosti v življenju. To mi je bilo včasih silno zoprno... Sedaj pa še nagromadi tako krivico na mojo nevesto. Takrat sem spoznal, da sem se varal nad njegovim značajem. Posebno pa me je bolelo, da si njemu prav dala proti meni takrat, ko ga jaz nisem mogel spoštovati. Na posled in predvsem ti zadnji dnevi, katere sem prebil pri svojem pravem očetu, kamor sem se skoraj sramoval iti. Toda ljubezen, s katero me je vsprejel, mi je spremenila moje srce. Spoznal sem, da se kesa. Sedeč ob njegovi postelji in razgovarjajoč se z njim o najvažnejših stvareh, poslušal sem ga, ko mi je pripovedoval spomine iz svojega izgubljenega življenja. Bil sem prepričan, da je bil on boljši, nego njegovo življenje. Ne-prenemoma je žalostno govoril o tebi, o poroki, o mojem roj-

stvu... Nespametno je bilo brez dvoma, toda ko sem ga poslušal, se nisem mogel ubraniti raznim sanjam. Gledal sem v duhu, kako bi bil živel med vama, ko bi se bile razmere tako razvijale, da bi bila ti mogla, da bi ga ne bila zapustila. Kdo ve? Njegove dobre naravne lastnosti bi se bile morda razvile? Vsaj jih je imel toliko! Te sem dobro spoznal tudi iz tega, kar so mi pripovedovali tovariši iz njegovih otroških in mladeniških let v Ville-franche... Jaz

te ne tožim, mati. Ti nisi imela moči, da bi čez gotovo mejo prenašala njegove napake, tudi zaradi mene ne, ker za mene se je šlo... Jaz ti zato ničesar ne očitam, toda bridko mi je bilo, ko sem primerjal, to kar je bilo, s tem, kar bi lahko bilo. To morda ni pravično, vendar jaz ti ponavljam, da te ne obsojam. Povem vse naravnost kakor mislim tudi pred teboj... Jaz te zapustim in živel bom nasprotno kakor ti misliš in želiš. Hotel sem ti pa zato pojasniti vse razloge. Ni-

sem pač hudoben sin, vendar ne čutim moči v sebi, da bi prišel nazaj domov, da bi sedaj zopet med vama živel — ne, tega ne morem, bil bi preveč nesrečen..."

Lucien je govoril in Mme Darras ga je srepo gledala brez solze in brez vzdih. Bila je uničena in premagala jo je docela neizmerna bolelost; vsled tolikih bolečin ni bila zmožna nobenega odpora, kakor se to opazuje pri izrednih katastrofah. Mnogo je trpela zadnja dva tedna, vedno

so ji rastle nove težave: vedno huje si je očitala svojo drugo poroko; vsem tem borbam je bila izpostavljena njena vest. Toliko pa kakor sedaj še ni trpela nikoli. To niso bile več posledice njenega dejanja, kar je videla pred seboj, to je bilo dejanje samo, katero je živo in konkretno kazala zadušena tožba sinova. V duhu in kakor v nekih živih podobah je pregledala dogodke, ki so jo privedli tako daleč. Najprej je ostavila sprotuje.

Chambaultov dom; mislila je, da ima pravico zato. Da bi bila še več potrpeh, da bi ne bila po nasvetu svojega pravnega zastopnika vložila prošnje za ločitev, ki je v obupnost tirala Lucienovega očeta. Med obravnavo jo je prosil, naj se še enkrat vrne k njemu. Ona pa tega ni hotela. Pozneje ko je on zahteval ne samo ločitev, marveč razporoko, je kazala v smislu istih nasvetov, da temu ne naspotuje.

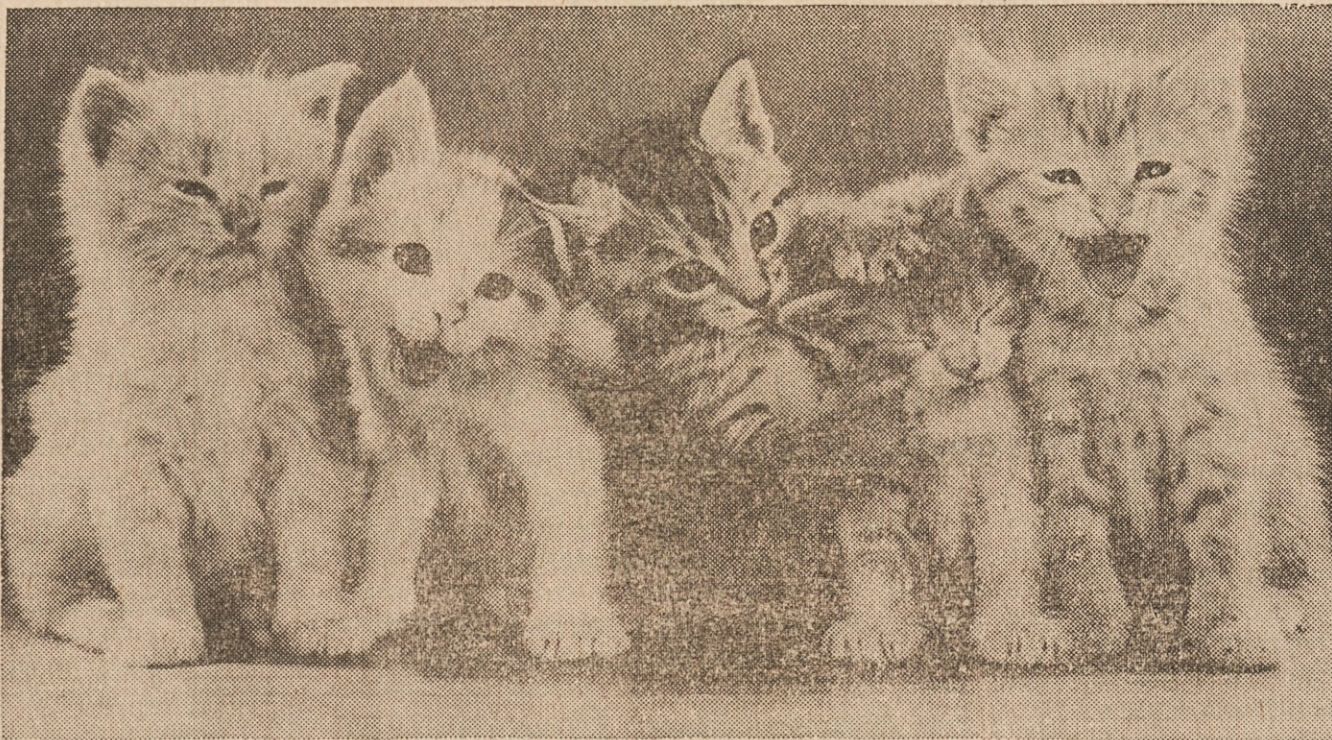
Thousands of children afflicted with Muscular Dystrophy must wear braces. Muscular Dystrophy destroys healthy muscle and replaces it with useless fat. After some time the child's muscles become so wasted that even braces will no longer support him. Later, he won't have the strength to sit in a wheelchair. Eventually, he won't be able to feed himself or even turn over in bed. His weakness leaves him so vulnerable to colds, pneumonia, or other complications he rarely survives maturity.

Scientists are beginning to penetrate the mystery of this tragic disease. Today there is some hope for the children who must wear these braces every day. That hope lies in MDAA's massive research program.

Only your contributions keep it going. Give generously.

Fight Muscular Dystrophy. Help them grow up.

Muscular Dystrophy Associations of America, 1790 Broadway, New York, N.Y. 10019

Vsi hočejo biti v ospredju, Vsi hočejo buditi pozornost

Zgoraj se pet muck preriva za boljši prostor v skupini, na levi se je kuža nekam hudo "začudil" nad nečem, ko na desni piščanček stoji, kot bi bil že odrasel petelin.

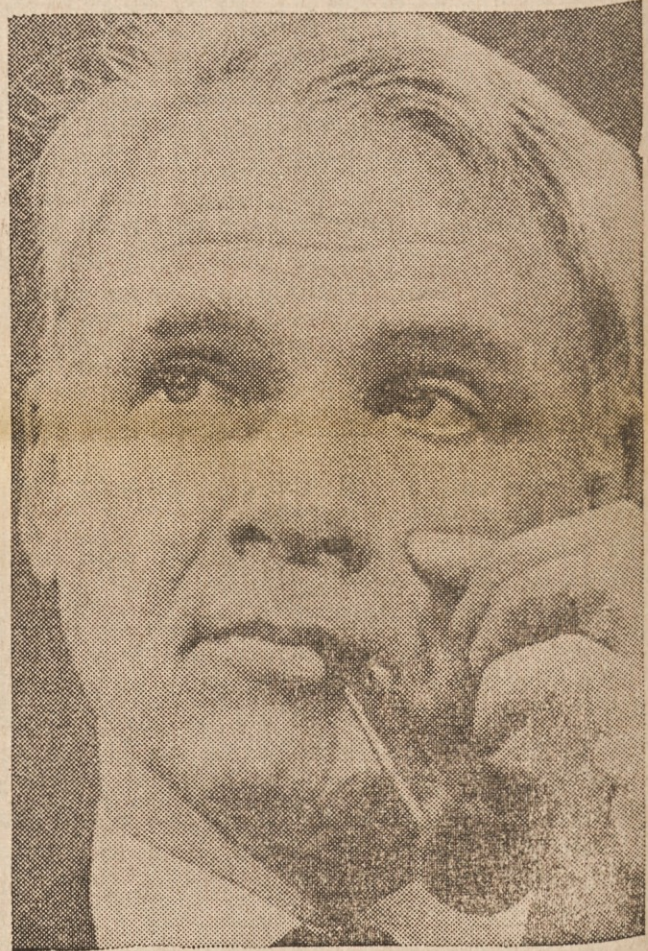

John Love

Dixy Lee Ray

ENERGIJA JE NJUN CILJ! — John Love, bivši guverner Colorada, je prevzel skrb za energijo v okviru zvezne vlade. Predsednik Nixon ga je imenoval na to mesto, ko je postal "kriza energije" pereča. Dixy Lee Ray je načelnica Atomske komisije ZDA, ki se prizadeva uporabiti atomsko silo za mirnodobske potrebe, ko je drugih virov za energijo vedno manj.

James Schlesinger

OBRAMBNI TAJNIK JAMES SCHLESINGER se prizadeva, da bi pridobil evropske zaveznike za prevzem večjega deleža pri obrambi Evrope. ZDA nosijo glavno težo vse od ustanovitve NATO pred več kot 25 leti.

SKRBNIK — Basio, 4 leta stari babun, je s svojo tovarišico Jenny prevzel skrb za 6 mladih piščikov, ki so postali srote. Izgleda, da ima svoje varovance zelo rad.